

Dictionar de terminologie mediu

accident ecologic – evenimentul produs ca urmare a unor neprevăzute deversări / emisii de substanțe sau preparate periculoase / poluante, sub formă lichidă, solidă, gazoasă ori sub formă de vapori sau de energie, rezultate din desfășurarea unor activități antropice necontrolate / bruște, prin care se deteriorează ori se distrug ecosistemele naturale și antropice;

acord de mediu – actul administrativ emis de autoritatea competentă pentru protecția mediului, prin care sunt stabilite condițiile și, după caz, măsurile pentru protecția mediului, care trebuie respectate în cazul realizării unui proiect;

adaptare – abilitatea sistemelor naturale și antropice de a răspunde efectelor schimbărilor climatice, incluzând variabilitatea climatică și fenomenele meteorologice extreme, pentru a reduce potențialele pagube, a profita de oportunități sau a face față consecințelor schimbărilor climatice;

arie/sit – zonă definită geografic exact delimitată;

arie naturală protejată – zonă terestră, acvatică și/sau subterană, cu perimetru legal stabilit și având un regim special de ocrotire și conservare, în care există specii de plante și animale sălbatice, elemente și formațiuni biogeografice, peisagistice, geologice, paleontologice, speologice sau de altă natură, cu valoare ecologică, științifică sau culturală deosebită;

autorizație de mediu – actul administrativ emis de autoritatea competentă pentru protecția mediului, prin care sunt stabilite condițiile și/sau parametrii de funcționare ai unei activități existente sau ai unei activități noi cu posibil impact semnificativ asupra mediului, obligatoriu la punerea în funcțiune;

autorizație integrată de mediu – actul administrativ emis de autoritatea competentă pentru protecția mediului, cu informarea prealabilă a Agenției Naționale pentru Protecția Mediului, care acordă dreptul de a exploata în totalitate sau în parte o instalație, în anumite condiții, care să garanteze că instalația corespunde prevederilor privind prevenirea și controlul integrat al poluării. Autorizația poate fi emisă pentru una sau mai multe instalații ori părți ale acesteia, situate pe același amplasament și exploatate de același operator;

aviz de mediu – actul administrativ emis de autoritatea competentă pentru protecția mediului, care confirmă integrarea aspectelor privind protecția mediului în planul sau programul supus adoptării;

BAT (*best available technology = cele mai bune tehnologii disponibile*) – cea mai eficientă și avansată tehnologie disponibilă la nivel industrial și aplicabilă în condiții tehnice valabile, capabilă să garanteze în totalitate un nivel ridicat de protecție a mediului;

biocarburanți – combustibili lichizi sau gazoși pentru transport, produși din biomasă;

biodiversitate – variabilitatea organismelor din cadrul ecosistemelor terestre, marine, acvatice continentale și complexelor ecologice; aceasta include diversitatea din interiorul speciilor, dintre specii și diversitatea ecosistemelor;

biolichide – combustibilii lichizi produși din biomasă și utilizați în scopuri energetice altele decât pentru transport, inclusiv pentru producerea de energie electrică și de energie destinată încălzirii și răcirii;

biomasă – fracțiunea biodegradabilă din produse, deșeuri și reziduuri de origine biologică provenite din agricultură (inclusiv substanțele de origine vegetală și animală), silvicultură și industriile asociate, inclusiv pescuit și acvacultură, precum și fracțiunea biodegradabilă din deșeurile industriale și municipale; biomasa include biolichidele și biocarburanții;

Casa Verde – Programul privind instalarea sistemelor de încălzire care utilizează energie regenerabilă, inclusiv înlocuirea sau completarea sistemelor clasice de încălzire care urmărește îmbunătățirea calității aerului, apei și solului prin reducerea gradului de poluare cauzată de arderea lemnului și a combustibililor fosili utilizați pentru producerea energiei termice folosite pentru încălzire și obținerea de apă caldă menajeră;

catastrofă ecologică – eveniment tragic de mari proporții, cu urmări dezastruoase, declanșat de cauze de origine naturală și/sau antropică, cu efecte pe suprafețe mari și pe o perioadă îndelungată, care determină perturbații tranzitorii sau permanente în comunitățile de viețuitoare pe care le afectează;

CITES – Convenția privind comerțul internațional cu specii ale faunei și florei sălbatice – acord internațional între guverne al cărui scop este de a se asigura că comerțul internațional cu specimene de animale și plante sălbatice nu amenință supraviețuirea lor.

certificat de emisii de gaze cu efect de seră – titlul care conferă dreptul de a emite o tonă de dioxid de carbon echivalent într-o perioadă definită;

cost de mediu – cost legat de epuizarea și degradarea resurselor naturale cauzate de o activitate specifică;

DEEE (deșuri de echipamente electrice și electronice) – orice echipament electric sau electronic pe care deținătorul îl aruncă ori are intenția sau obligația să îl arunce, conform prevederilor legale;

deșeu – orice substanță, preparat sau orice obiect din categoriile stabilite de legislația specifică privind regimul deșeurilor, pe care deținătorul îl aruncă, are intenția sau are obligația de a-l arunca;

deșeu reciclabil – deșeu care poate constitui materie primă într-un proces de producție pentru obținerea produsului inițial sau pentru alte scopuri;

deșuri periculoase – deșeurile încadrate generic, conform legislației specifice privind regimul deșeurilor, în aceste tipuri sau categorii de deșuri și care au cel puțin un constituent sau o proprietate care face ca acestea să fie periculoase;

dezastru natural – o gravă întrerupere a funcționării unei societăți, care cauzează pierderi umane, materiale și de mediu, pe care societatea respectivă nu le poate depăși cu resurse proprii;

dezvoltare durabilă – dezvoltarea care corespunde necesităților prezentului, fără a compromite posibilitatea generațiilor viitoare de a-și satisface propriile necesități;

echilibru ecologic – ansamblul stărilor și inter-relațiilor dintre elementele componente ale unui sistem ecologic, care asigură menținerea structurii, funcționarea și dinamica ideală a acestuia;

ecosistem – complex dinamic de comunități de plante, animale și microorganisme și mediul abiotic, care interacționează într-o unitate funcțională;

ecoturism – formă de turism în care principalul obiectiv este observarea și conștientizarea valorii naturii și a tradițiilor locale și care trebuie să îndeplinească următoarele condiții:

a) să contribuie la conservarea și protecția naturii;

b) să utilizeze resursele umane locale;

c) să aibă caracter educativ, respect pentru natură – conștientizarea turiștilor și a comunităților locale;

d) să aibă impact negativ nesemnificativ asupra mediului natural și socio-cultural;

emisie – evacuarea directă ori indirectă de substanțe, vibrații, radiații electromagnetice și ionizante, căldură ori de zgomot în aer, apă sau sol, care poate produce un impact asupra mediului și se măsoară la locul de plecare din sursă;

eticheta ecologică (Ecolabel) – marcă europeană de certificare de mediu pentru produse și servicii, care li se eliberează acelor produse și servicii care respectă criteriile ecologice și prestaționale stabilite la nivel european;

eficiență ecologică – concept complex care caracterizează bunurile și serviciile apte să contribuie în mod competitiv la calitatea vieții, minimizând degradarea mediului și utilizarea resurselor de-a lungul ciclului de viață;

fenomene meteorologice extreme – evenimente meteo semnificativ diferite de modelele meteorologice medii sau obișnuite, datorită cărora au loc dezastre naturale (ex: inundații, caniculă, tornade);

green economy – model de economie bazat pe principii de respectare a mediului, nu numai de natură pur economică, care țintește să îmbunătățească calitatea vieții și echitatea socială, reducând riscurile de mediu și reducerea resurselor naturale;

green jobs – locuri de muncă în agricultură, producție, cercetare și dezvoltare, administrație și prestări servicii care contribuie în mod substanțial la menținerea sau restaurarea calității mediului. În mod special, dar nu exclusiv, acestea includ locuri de muncă ce ajută la protejarea ecosistemelor și a biodiversității, la reducerea consumului de energie, materiale și apă prin intermediul strategiilor de înaltă eficiență și determină minimizarea sau evitarea în totalitate a generării, sub orice formă, a deșeurilor și a poluării;

hazard – eveniment amenințător sau probabilitatea de apariție într-o regiune și într-o perioadă dată a unui fenomen natural cu potențial distructiv (pagube materiale, daune aduse mediului înconjurător, victime umane);

imisie – eliberarea, în atmosferă sau în corpuri hidrice, și transportul unui poluant în mediul înconjurător;

impact asupra mediului – orice schimbare adusă mediului, benefică sau dăunătoare, rezultând în parte sau în totalitate din activitățile, produsele sau serviciile unei organizații;

încălzire globală – creșterea temperaturii la nivelul suprafeței terestre;

monument al naturii – specii de plante și animale rare sau periclitate, arbori izolați, formațiuni și structuri geologice de interes științific sau peisagistic;

Natura 2000 – rețea europeană de zone naturale protejate creată în anul 1992 din necesitatea de a proteja natura și de a menține pe termen lung resursele naturale necesare dezvoltării socio-economice;

parc natural – suprafață de teren în care se urmărește menținerea peisajului natural existent și a utilizărilor actuale a terenurilor, cu posibilități de restrângere a acestor folosințe în viitor;

parc național – suprafață întinsă de teren, păzită și îngrijită, în care exploatarea silvice, miniere, vânătoare etc. sunt oprite pentru a se păstra natura neschimbată;

poluant – orice substanță, preparat sub formă solidă, lichidă, gazoasă sau sub formă de vapori ori de energie, radiație electromagnetică, ionizantă, termică, fonică sau vibrații care, introdusă în mediu, modifică echilibrul constituenților acestuia și al organismelor vii și aduce daune bunurilor materiale;

poluare – introducerea de către om în mediu, direct sau indirect, a unor substanțe sau energii care pot aduce prejudicii sănătății umane și/sau calității mediului, dăuna bunurilor materiale ori cauza o deteriorare sau o împiedicare a utilizării mediului în scop recreativ sau în alte scopuri legitime;

programul "Rabla" – Programul de stimulare a înnoirii Parcului auto național care are ca scop înlocuirea autoturismelor cu o vechime mai mare de 10 ani de la data fabricației, cu autoturisme noi, aliniate standardelor europene în domeniul poluării aerului și emisiei de gaze de eșapament;

protecția atmosferei – ansamblul măsurilor luate de societatea umană în vederea limitării, reducerii și prevenirii poluării atmosferice;

resurse naturale – totalitatea elementelor naturale ale mediului ce pot fi folosite în activitatea umană;

resurse non regenerabile – resurse ale patrimoniului natural a căror utilizare e limitată în timp din cauza imposibilității de a se reproduce (ex. resurse minerale);

resurse regenerabile – resursele din patrimoniul natural care au capacitatea de a se reproduce sau de a se reînnoi (apă, aer, sol, floră, fauna sălbatică, inclusiv cele inepuizabile – energie solară, eoliană, geotermală și a valurilor);

rezervație naturală – o arie în care întregul cadru natural sau anumite exemplare floristice, faunistice sau geologice sunt ocrotite de lege;

schimbări climatice – proces complex de modificare pe termen lung a elementelor climatice (temperatură, precipitații, creșterea frecvenței și intensității unor fenomene meteo extreme etc.), datorat cu prioritate emisiilor de gaze cu efect de seră rezultate din activități antropice, care au determinat dezechilibre în atmosferă și au favorizat declanșarea efectului de seră;

zonă umedă – întindere de bălți, mlaștini, turbării, de ape naturale sau artificiale, permanente sau temporare, unde apa este stătătoare sau curgătoare, dulce, salmastră sau sărată, inclusiv întinderea de apă marină a cărei adâncime la reflux nu depășește 6 m.